

Th.R Intervenció en el Consell General d'Andorra Andorra la Vella, 4 de juliol de 2025

Sr. President, Sr. Ensenyat,

Membres del Consell General,

Estimats amics,

Mentre creuava les crestes altes per arribar fins aquí, vaig pensar en el mite darrere del nom d'aquestes grans muntanyes.

Segons la mitologia grega, els Pirineus porten el nom de Pyrene, una jove el nom de la qual ve de la paraula ««πυρ»-foc i que va ser assassinada per Hèracles- ja sigui per violència o per negligència. Hèracles profundament penedit i en dol, la va soterrar sota una pila de pedres que es van alçar a les muntanyes. Aquestes pedres van donar vida a un nou món. El crim soterrat sota d'ells -encara que sigui comès per un heroi- no hem d'oblidar-ho. Però el nou món està prosperant. I mentre vaig tenir aquests pensaments, la connexió amb Europa i Andorra van arribar fàcilment al meu pensament.

Viatjar a Andorra és una pujada, literal i simbòlica. Jo vaig sortir de la ciutat marítima d'Atenes. Vaig pujar a un avió i després continuava per camins sinuosos, pujant més i més amunt fins arribant a aquesta capital en els núvols. En aquest ascens, vaig veure una metàfora del propi viatge d'Europa, des de les profunditats de la guerra i la divisió fins a altures d'unitat, drets i propòsit compartit: Des de les trinxeres de història als cims de l'esperança.

I potser cap lloc capta aquesta paradoxa millor que Andorra: petit en geografia, alt en ideals. Una República al cim d'una muntanya entre estats, amb una visió que s'estén molt més enllà de les seves fronteres.

És un honor representar la idea de convivència. Respireu entre segles de diàleg, no només entre veïns, sinó entre tradicions. No només entre institucions, sinó entre persones. He llegit que un historiador caracteritza el vostre país com una terra on la història no ha estat modelada per la conquesta, sinó per consens. I això ho fa tot més europeu.

Així que avui soc aquí per no parlar de "petits estats", una frase s'utilitza sovint, sinó sobre les grans idees: grans contribucions; grans responsabilitats.

La veu d'Andorra al Consell d'Europa sempre ha estat forta i clara. Va ser la seva presidència del Comitè de Ministres el 2013 que va donar lloc a una de les nostres eines més vitals avui: la Referència Marc de competències per a la cultura democràtica. En una època on les mentides viatgen més ràpid que els fets, aquesta iniciativa ensenya als joves europeus a pensar críticament, distingir entre veritat i manipulació, construir resiliència, no només digital, sinó democràtica.

Aquesta no és una contribució menor. És un llegat.

I la seva delegació a la nostra Assemblea: la Sra. Bernadetta Coma, el Sr. Cerni Escalé, la Sra. Meritxell Alcobé, i la Sra. Susanna Vela—honora aquesta herència. A través de paraules i accions, es fan ressò de la veu d'un poble que han triat el diàleg durant molt de temps sobre la divisió.

Recentment, el seu Primer Ministre, el Sr. Xavier Espot Zamora, quan es va dirigir a l'Assemblea va dir: "A Andorra, la nostra arma més poderosa és la paraula parlada." Això és més que poesia: és maduresa política. I això és estrany.

Vostè, Sr. Ensenyat - durant els nostres parlaments durant la reunió de parlaments a Estrasburg- va citar Václav Havel: "La democràcia no és només un sistema de governança: és una actitud cap a la vida." I estic d'acord.

La democràcia no és una institució: és una decisió diària, una pràctica, una disciplina.

I parlant de la pràctica democràtica, permetin-me felicitar-los per aconseguir alguna cosa realment excepcional. Avui, el seu parlament està compost al 50% per dones, 14 de 28 membres. Fins ara, pensava orgullosament que l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa era líder en el camí de la igualtat de gènere, amb un 46% dels nostres membres Dones. Però vostès, estimats col·legues, han batut el millor rècord. I jo crec que no ho heu fet només en números, sinó en esperit, demostrant que aquesta igualtat no és una aspiració, sinó un fet de la seva vida democràtica.

Com a fet de la vida democràtica hem de treballar estretament amb el CoE i ensenyant als joves sobre la democràcia. Per això aviat escriuré a tots els ministres d'Educació del Consell d'Europa per proposar una nova tradició: un "Hora del Consell d'Europa" a cada escola. Un moment on, cada any, els estudiants aprenen no només què és la democràcia, sinó per què importa. Un moment perquè els joves europeus coneguin el seu continent, no només a través dels llibres d'història, sinó a través dels valors.

Benvolguts amics,

Vivim en una època de proximitat i paradoxa. Les nostres economies, els nostres nous cicles, els nostres dispositius ens acosten més que mai. Però el patiment dels altres sovint se sent distant.

Imaginem-nos per un moment: què passaria si Andorra -pacífica, orgullosa i preparada- fos atacada per una potència estrangera? I si els nens d'aquí fugissin de les seves escoles, què passa si les veus es silencien, què passa si les muntanyes es tornen en camps de batalla?

Europa romandria en silenci?

Per descomptat que no, perquè una mort a Kíev, a Gaza, o en un poble petit pirinenc no és només una mort humana, sinó una ferida en el cos de la democràcia.

La nostra interconnexió no és només comerç i tecnologia. És sobre l'empatia, la solidaritat, la justícia.

Per això hem expulsat a Rússia immediatament després de la invasió a Ucraïna i per això la nostra Assemblea va ser la primera a demanar un Tribunal especial per processar el crim d'agressió contra Ucraïna.

Aquest any celebrem el nostre 75è aniversari. No és només una fita, sinó una crida al deure. Honrem-ho no sols amb discursos, sinó amb accions.

Andorra ho ha fet. Heu signat la nova Convenció sobre Intel·ligència Artificial i Drets Humans, reconeixent que fins i tot en l'era digital, la humanitat ha de romandre al centre.

I més enllà de les institucions, vull parlar d'individus. d'aquells noms que no sempre coneixem.

Penso en el professor anònim d'una petita escola del poble que explica als nens el significat de la llibertat. Del periodista que resisteix la pressió per escriure falsedats. Del jutge que aplica la llei sense por. De l'artista local que fa que la veritat parli a través de les seves pintures, o el funcionari que assegura unes eleccions justes. Aquestes persones no porten armes, però protegeixen la nostra llibertat cada dia.

He començat el meu discurs amb un mite, i acabaré amb un mite, un altre cop de Grècia. Sísif va ser condemnat a rodar una pedra costa amunt per l'eternitat. Sembla que els antics grecs estaven obsessionats amb les pedres. El gegant Polifem va llançar pedres a Odisseu, i quan no era llençar pedres o empènyer-les costa amunt -o enterrar algú a sota- les estaven configurant en temples, escultures, i monuments de bellesa sorprenent. De vegades, construir un món millor pot sentir-se així, sense fi, un esforç esgotador. Però,

aquí a Andorra, segur que no necessiteu més pedres a les vostres belles muntanyes que compleixin l'enfocament de Camus: “Un ha d'imaginar Sísif feliç”, perquè l'esperança viu en l'esforç. I l'esforç és la llavor de progrés.

Així que,

Continuem empenyent la pedra.

Continuem creient en l'esperança.

Continuem construint la nostra Europa unida.

Perquè per l'Europa que somiem, igual que aquesta terra de cims alts i principis més alts - val la pena l'ascens.

Gràcies.